

Savo-Karjalan tiepiirin ympäristöohjelma 2002-2005

Savo-Karjalan tiepiirin ympäristöohjelma 2002-2005

TIEHALLINTO
Savo-Karjalan tiepiiri

Kuopio 2002

Kansikuva: Kari Leinonen

Kuopio 2002

Julkaisua saatavana:

Tiehallinto, Savo-Karjalan tiepiiri

Telefaksi: 0204 22 5199

S-posti: savo-karjalan.tiepiiri@tiehallinto.fi

TIEHALLINTO

Savo-Karjalan tiepiiri

PL 1117

70101 KUOPIO

Puhelinvaihte 0204 22 11

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
Toimintatavat <i>Tiehallinto kouluttaa, opastaa ja kannustaa henkilöstöään toimimaan ympäristön, terveyden, turvallisuuden ja talouden kannalta vastuullisella tavalla. Työntekijänä vastaamme siitä, että ympäristötavoitteet ja velvoitteet toteutuvat omassa toiminnassamme.</i>	Ympäristöohjelman toteuttaminen Ympäristöohjelman toteuttamisesta vastaa tiepiirin johto. Johto varmistaa, että ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat huomioidaan johdon katselmuksissa, itsearviointeissa, ohjelmissa, tavoiteasettelussa ja resurssien käytössä. Prosessivastaavat vastaavat ympäristöohjelman toteuttamisesta prosesseissa. Ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat sisällytetään prosessien auditointeihin. Yhteistyö ympäristöasioissa tiepiirin kaikkien prosessien ja tiimien välillä on toimivaa. Ympäristöasioiden ja yhteistyön kehittämistä koordinoi tiepiirin ympäristöryhmä toimintasuunnitelmansa mukaisesti. Ympäristöosaaminen Ympäristöosaaminen on yksi Savo-Karjalan tiepiirin osaamisen kehittämisen painopistealueista. Ympäristöosaamista lisätään omaa toimintaa ja toimintatapoja kehittämällä, koulutuksella ja työssä oppimalla sekä valtakunnallisella ja alueellisella ympäristöyhteistyöllä. Henkilökohtaisista ympäristökoulutustarpeista sovitaan vuosittaisissa suunnittelu- ja kehityskeskusteluissa. - osallistutaan keskushallinnon ja yhteistyökumppaneiden järjestämiin koulutustilaisuuksiin - kehitetään ympäristökoulutusta alueellisten yhteistyökumppaneiden kanssa - järjestetään tarvittaessa tiepiirin omaa koulutusta - tietoiskut / infot tiepiirin ja prosessien kehittämisspäivillä	Jatkuvaa Jatkuvaa Jatkuvaa Jatkuvaa	Ohjaus Kaikki prosessit Kaikki prosessit Kaikki prosessit	Johtoryhmä Prosessivastaavat Ympäristöryhmä Prosessivastaavat Ympäristöryhmä koordinoi	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	- tiedotetaan ympäristöasioista esim. ympäristöriskeistä havainnollisessa muodossa viikkotiessä esim. "Oletko tullut ajatelleeksi...." - kerätään tietoa koulutuksesta, johon voisi hakeutua (seulotaan esim. avoimen yliopiston koulutusohjelmasta) Toimintatavat tiepiirin työpaikoilla ja kiinteistöissä Työmatkat tehdään mahdollisuuksien mukaan pyörällä, jalan tai joukkoliikennettä käyttäen. Etätyötä ja työmatkasuunnittelua kehitetään siten, että työ- ja työasiointimatkojen riskit, liikennesuorite ja energiankulutus vähenevät Videoneuvottelulaitteita hyödynnetään aktiivisesti. Mikrot ym. sähkölaitteet kytketään pois päältä, kun ne eivät ole käytössä. Toimintatavoista laaditaan selkeät ohjeet. Laaditaan ohjeet kierrätyspapereiksi kelpaavista / kelpaamattomista papereista. Jokaiseen työpisteeseen tuodaan kaksi keräyslaatikkoa papereiden lajittelua varten. Valkoisen ns. toimistojätepaperin hyötykäyttömahdollisuudet selvitetään.	Jatkuvaa Jatkuvaa Jatkuvaa Jatkuvaa ohjeet 2002 2002 2002 2002	Kaikki Kaikki prosessit Kaikki prosessit Kaikki Tuki Tuki Tuki Tuki	Hallintopäällikkö Hallintopäällikkö Hallintopäällikkö Hallintopäällikkö	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
Palvelujen suunnittelu <i>Tiehallinto osallistuu liikennejärjestelmän suunnitteluun laajassa yhteistyössä eri osapuolten kanssa. Tavoitteenamme on liikennejärjestelmä, joka edistää toimivia matka- ja kuljetusketjuja sekä tukee kestävän ja tasapainoisen yhdyskuntarakenteen muodostamista. Yhteistyössä viranomaisten, kuntien ja asukkaiden kanssa vähennämme nykyisen tiestön, tieliikenteen ja tienpidon ympäristöhaittoja.</i>	Osallistutaan maakuntasuunnitelmien, aluekehittämisohjelmien ja ympäristöohjelmien laadintaan.	Ko. ohjelmia laadittaessa	S	Tiejohtaja Suunnittelupäällikkö Ympäristövastaava	
	Osallistutaan maakuntakaavojen laadintaan.	Ko. kaavoja laadittaessa	S	Maankäytön-suunnittelija	
	Osallistutaan tärkeimpiin maankäytön kehittämiskeskusteluihin ja viranomaisneuvotteluihin kunnissa.	Jatkuvaa	S	Maankäytön-suunnittelijat	
	Ollaan aktiivisesti mukana liikennejärjestelmätyössä ja muussa liikennemuotojen yhteistyössä.	Jatkuvaa	S	Liikennejärjestelmä-tiimi	
	- Kuopion seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma - Varkauden seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma	2002-2004 2003-2004	S S	Liikennejärjestelmä-tiimi	
	Toteutetaan Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmän aiesopimuksissa tiepiirille vastuutetut hankkeet.	2002-2005	S / HA	Liikennejärjestelmä-tiimi koordinoi	
	Tiepiiri edistää joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä toteuttamalla joukkoliikenneselvityksen mukaisia toimia yhteistyössä lääninhallitusten, kuntien ja liikennöitsijöiden kanssa.	2002-2005	S	Joukkoliikenne-vastaava	
	Kevyen liikenteen olosuhteita parannetaan. Kuntakohtaisissa tieverkko- ja liikenneturvallisuussuunnitelmissa kiinnitetään huomiota kevyen liikenteen tarpeisiin, esteettömään liikenneympäristöön ja kevyen liikenteen verkkojen yhteensopivuuteen.	Suunnitelmia laadittaessa	S	Liikenneturvalli-suussuunnittelijat Projektivastaavat	
	Kehitetään levähdys- ja pysäköintialueita laaditun toimenpidesuunnitelman mukaisesti	1-2 kohdetta / vuosi	S / HA	Joukkoliikenne- ja projektivastaavat	

Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005	Politiikkaa toteuttava toimenpide	Aikataulu	Prosessi	Vastuu	Seu- ranta
	Tienpidon ohjelmien, strategioiden ja toimintalinjojen taloudelliset, ympäristölliset ja sosiaaliset vaikutukset arvioidaan osana suunnitteluprosessia.	Suunnittelun aikana	OH / S	Suunnittelupäällikkö	
	Tiepiirin PTS 2000-2010 –suunnitelman jatkotoimet toteutetaan toimenpidesuunnitelman mukaisesti	2002 ->	OH / S / HA / LP	Ohjelmointitiimin vetäjä Prosessivastaavat	
	Selvitetään yhteistyössä alueellisten yhteistyökumppaneiden kanssa liikenneverkon pääväylien kehittämistarpeita - runkoverkon yhteysvälikohtaiset kehittämisselvitykset - kaupunkiväylien kehittämisselvitys	2002-2003 2002-2004	S S	Esi- ja yleissuunnittelutiimin vetäjä	
	Yhteistyötä laajennetaan ja syvennetään eri tahojen kanssa - Verkostoitumista ympäristöasioissa kehitetään - Ympäristöalan yhteistyötä kehitetään alueen oppilaitosten kanssa (yliopistot ym., opinnäytetyöt, ekskursionit, asiantuntijaluennot ja esittelyt, julkaisut, ympäristötiedot)	Jatkuvaa	S	Ympäristövastaava Ympäristöryhmä	
	Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntien ympäristöyhteistyöryhmät toimivat hyvin.	Jatkuvaa	S	Ympäristövastaava	
	Viherhoidon toimintaperiaatteita kehitetään.	2002 / 2003	S / HA	Ympäristöryhmä	
	Nykyisten teiden ympäristön parantaminen:				
	Vähennetään tiesuolan ja liikenteen riskejä pohjaveden laadulle tavihoitoa kehittämällä, rajoittamalla suolausta pohjavesialueilla, nopeuden säätelyllä, suistumisturvallisuutta parantamalla ja vaihtoehtoisilla liukkaudentorjunta- ja pölynsidontamenetelmillä.	Jatkuvaa	S / HA	Hoitotiimi	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Vähennetään tieliikenteen aiheuttamia meluhaittoja tietekni- sillä ratkaisulla, nopeuden säätelyllä sekä maankäytön suunnittelun ja liikennesuunnittelun yhteistyöllä.	Jatkuvaa	S / HA	Maankäytönsuun- nittelijat Projektivastaavat	
	Pohjavesi- ja melusuojauksia tehdään tarvittaessa pääasias- sa tienrakentamishankkeiden yhteydessä.	Rakentamis- hankkeiden yhteydessä	S / HA	Projektivastaavat	
	Päällystämishjelmassa otetaan huomioon sorateiden päällystämistarve pohjavesialueilla.	Toteutus oh- jelman mukaan	S	Ohjelmointitiimin vetäjä Päällysteinsinööri	
	Taajamien liikenneturvallisuutta ja taajamakuva paranne- taan pääasiassa pienin toimenpitein. Laajoja taajaman pa- rantamistoimenpiteitä tehdään ohjelmakauden aikana kah- dessa taajamassa (Pielavesi, Juuka), jotka ovat taajamien tilaselvityksessä määritelty kiireellisimpään luokkaan.	TTS:n mukaan	S / HA	Ohjelmointitiimi Projektivastaavat	
	Seurataan pohjaveden laatua Suomen ympäristökeskuksen ja alueellisten ympäristökeskusten kanssa sovitulla alueilla.	Jatkuvaa	S	Ympäristövastaava	
	Inventoidaan tieympäristössä olevat arvokkaat luontokohteet (mahdollisesti myös avoimien näkymien tarve).	2003 / 2004	S	Ympäristövastaava	
	Osallistutaan tienvarsimaisemahankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyökumppaneiden kanssa.	Jatkuvaa	S / HA	Ympäristövastaava Tiemestarit	
	Selvitetään hirvien kulkureittejä suhteessa päätieverkkoon laatimalla "Hirvireittiselvitys". Selvityksen pohjalta arvioidaan riista-aitojen ja mahdollisten riistakäytävien rakentamistarve.	2002 / 2003	S	Liikenneturvalli- suussuunnittelija	
	Tienvarsimainontaan liittyvissä luvissa ja lausunnoissa nou- datetaan Tiehallinnon ohjetta tienvarsimainonnasta.	2002 ->	S	Maankäytön- suunnittelijat Liikenteenpalvelu- päällikkö	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Esisuunnittelu				
	Tiehankkeiden suunnittelun tavoitteissa huomioidaan ympäristöpolitiikka ja -ohjelma.	Jatkuvaa	S	Projektivastaavat	
	Suunnitteluhankkeiden tehtävämäärittelyssä käytetään tilaajan YVS-korttia.	Jatkuvaa	S	Projektivastaavat	
	Varmistetaan jo tarjouspyyntö vaiheessa, että konsultilla on riittävä ympäristöasiantuntemus	Jatkuvaa	S	Projektivastaavat	
	Varmistetaan, että vaikutusarvioinnit ja -selvitykset ovat kattavia ympäristö-, terveys-, luonto-, maisema-, kulttuuriympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten osalta.	Jatkuvaa	S	Projektivastaavat	
	Varmistetaan, että hankeryhmissä on mukana riittävä ympäristöviranomaisten ja intressitahojen edustus, jotta eri näkemykset saadaan mukaan jo suunnittelun alkuvaiheessa.	Jatkuvaa	S	Projektivastaavat	
	Tiepiirin ympäristöasiantuntija on mukana merkittävimpien hankkeiden hankeryhmässä.	Jatkuvaa	S	Ympäristövastaava	
	Järjestetään jostakin suunnitteluhankkeesta hankeseminaari, jossa on myös ulkopuolisia asiantuntijoita mukana teemoina ympäristö- ja liikenneturvallisuus.	2003	S	Esi- ja yleissuunnittelutiimin vetäjä	
	Varmistetaan ympäristötiedon siirtyminen seuraaviin suunnitteluvaiheisiin.	Jatkuvaa	S / HA	Projektivastaavat	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
Palvelujen hankinta <i>Parannettavat ja uudet tiet sovi- tetaan paikallisiin oloihin ja ympäristöön. Tavoitteena on turvallinen ja kaunis kokonai- suus. Ratkaisujen kestävyys edellyttää hankkeen tai toimen koko elinkaaren huomioon ot- tamista. Rakentamisen, ylläpi- don ja hoidon tilauksissa edel- lyttämme, että tuottajat osoitta- vat luotettavasti tuotteittensa ja palvelujensa ympäristölaadun.</i>	Edellytetään tuottajilta ympäristöjärjestelmää tai ympäris- tönäkökohtien sisällyttämistä laatu- tai toimintajärjestelmään tai projektikohtaisiin laatusuunnitelmiin. Laatu- ja toiminta- järjestelmiin tulee ottaa erillinen kohta tukikohtakiinteistöjen ympäristövaatimuksista.	Jatkuvaa	HA / S	Tiimin vetäjät	
	Osallistutaan tuottajien auditointiin ympäristö- ja turvalli- suusnäkökohdat huomioon ottaen.	Jatkuvaa	HA / S	Projektivastaavat	
	Edistetään uusien rakenne- ja toimintaratkaisujen kokeile- mistä ja kehittämistä sekä teollisuuden sivutuotteiden ja jä- temateriaalien hyödyntämistä, jotta materiaalien käyttöä voidaan vähentää ja vanhoja materiaaleja voidaan käyttää nykyistä paremmin hyödyksi. Suositetaan ympäristöä vähem- män kuormittavien aineiden ja materiaalien käyttöä.	Jatkuvaa	HA	Investointi-, hoito- ja ylläpitotiimi	
	Tuotteiden ja materiaalien elinkaariasioihin kiinnitetään en- tistä enemmän huomiota. Tästä asiasta tarvitaan valtakun- nallista ja alueellista koulutusta.	2002 ->	HA	Investointi-, hoito- ja ylläpitotiimi	
	Esitetään, että laaditaan valtakunnallinen hankekohtaisten urakkaehtojen ja laatuvaatimusten esimerkkikokoelma.	2002	HA	Investointi-, hoito- ja ylläpitotiimi	
	Osallistutaan teettämisasiakirjojen kehittämiseen. Asiakirjo- jen sisältöä kehitetään ympäristö- ja vihersuunnittelun osalta.	2002 ->	HA	Investointi- ja hoito- tiimi	
	Urakkasopimuksiin sisällytetään velvoite tiepiirin rekistereihin annettavista tiedoista urakan valmistuttua.	2002 ->	HA	Investointi-, hoito- ja ylläpitotiimi	
	Selvitetään tiepiirin halussa olevien kiinteistöjen ja maa- ainesten ottoalueiden kuntoa ja maaperän likaantumista se- kä toteutetaan ottoalueilla jälkihoitotoimia ja tukikohtien puh- distustoimia.	2002-2005	HA	Maanhankintatiimi	

Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005	Politiikkaa toteuttava toimenpide	Aikataulu	Prosessi	Vastuu	Seuraanta
	Laaditaan tukikohtakiinteistöjen ympäristöselvitykset ja tehdään puhdistamistoimenpiteet vuonna 2001 laaditun toimenpideohjelman mukaisesti ja sitä selvitysten perusteella täydentäen. Toimintaperiaatteet tukikohtakiinteistöillä:	Jatkuvaa	HA	Maanhankintatiimi	
	- pyritään toiminnassa siihen, että riski ympäristölle on vähäinen - rakennetaan ja korjataan laitteet sellaisiksi, että riski ympäristöriskiä ei muodostu tai se on vähäinen - tutkitaan mahdolliset vauriot ja korjataan ne - tukikohdissa luovutaan polttoainejakelusta - maalaiset säiliöt pyritään hävittämään - kiinteistön vuokraajilta edellytetään huolellisuutta toimissaan ja raportointia sekä toimenpiteitä mahdollisissa häiriötilanteissa - edellytetään, että kiinteistön vuokraaja nimeää kiinteistöille ympäristöasioista vastaavan henkilön.	2002->	HA	Maanhankintatiimi	
	Maa-ainesten käyttöä ja –ympäristölupatilannetta seurataan T&M –järjestelmän avulla. Maisemointiohjelma sisällytetään tähän.	2002 ->	HA	Maanhankintatiimi	
	Maa-ainesten ottoa valvotaan ja ottoalueita maisemoidaan laaditun ohjelman mukaisesti.	2002 ->	HA	Maanhankintatiimi	
	Tulevaisuudessa ei pääsääntöisesti hankita maa-ainesalueita omistusoikeudella lukuun ottamatta strategisesti merkittäviä alueita. Tiesuunnitelman yhteydessä varataan maa-ainesten ottoalueet ja maisemoidaan ne tiehankkeen rakentamisen yhteydessä.	2002- >	HA	Projektivastaavat	
	Osallistutaan Tiehallinnon yhtenäisten toimintaperiaatteiden määrittelemiseen ympäristöhaittojen- ja vahinkojen korvauskysymyksissä.	2002 / 2003	HA	Maanhankintatiimin vetäjä	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Tie- ja rakennussuunnittelu				
	Tiehankeiden suunnittelun tavoitteissa huomioidaan ympäristöpolitiikka ja -ohjelma.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Konsulttien valinnassa kiinnitetään entistä enemmän huomiota ympäristö- ja viherosaamiseen.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Suunnitteluhankkeiden tehtävämäärittelyssä käytetään tilaajan YVS-korttia.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	"Liikenneturvallisuus ja tieympäristön istutukset" -ohjetta noudatetaan tieympäristösuunnittelussa.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	"Maa-ainesten läjittäminen rakennushankkeissa" -ohjetta noudatetaan. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota ylijäämämaan hyötykäyttömahdollisuuksiin ja läjitysalueiden riittävyyteen.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Varmistetaan ympäristötiedon siirtyminen seuraavaan suunnitteluvaiheeseen ja toteutukseen.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Suunnitelman sisällön, kustannusten tai tavoitteiden oleellisesti muuttuessa ratkaisusta keskustellaan eri osapuolten kanssa (palvelujen suunnittelu, hankeryhmä).	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Rakentamisen hankkija osallistuu hankeryhmän työskentelyyn ja varmistaa, että rakentamisen aikaiset ympäristöasiat on otettu huomioon.	Jatkuva	HA	Projektivastaavat	
	Rakentaminen ja ylläpito				
	Jos hanketta toteutettaessa ilmenee, että suunnitelmasta tai sen ehdoista on tarvetta poiketa, tästä neuvotellaan suunnittelun osapuolten kanssa.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Luodaan urakoitsijoille mahdollisuus innovoida ympäristöystävällisiä ratkaisuja mm. urakkatarjouspyynnöillä, ja KVVU:ssa.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Luonnonmukaisia materiaaleja suositaan tieympäristön viimeistelyssä ja maisemoinnissa.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	"Liikenneturvallisuus ja tieympäristön istutukset" –ohjetta ja "Maa-ainesten läjittäminen rakennushankkeissa" –ohjetta noudatetaan.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Rakentamisen hankkija varmistaa tarvittaessa asiantuntijapalveluja käyttäen, että hankkeen viimeistelytaso on tehty työselitysten ja suunnitelmien mukaisesti. Viimeistelytason vaatimuksissa toimitaan yhtenäisten toimintaperiaatteiden mukaisesti.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Auditoidaan Haminalahti-Lamperila rakennushanke ympäristö- ja turvallisuusnäkökulmasta.	2002	HA	Projektivastaava	
	Huolehditaan tiedonvälityksestä kunnossapitäjille ympäristön hoitoon liittyvistä asioista.	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Urakan jälkeinen hoitovelvoite sisällytetään urakkaan kahden vuoden ajaksi, erityisesti taajamahankkeissa	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	
	Kokeillaan hiljaista päällystettä.	2003	HA	Päällysteinsinööri Päällystemestari	
	Varmistetaan tietojen saanti Tiehallinnon ympäristöraporttiin	Jatkuvaa	HA	Projektivastaavat	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Hoito				
	Rajoitetun suolan käytön politiikkaa jatketaan liukkaudentorjunnassa Tärkeillä pohjavesialueilla suolankäyttömäärä ei saa ylittää 2,5 t/km. Käyttömäärän ylitys sanktioidaan.	Jatkuvaa	HA	Hoitotiimi	
	Etsitään ja ollaan mukana kehittämässä vaihtoehtoisia liukkaudentorjuntamenetelmiä. Kuumahiekoituskokeilua jatketaan.	Jatkuvaa	HA	Hoitotiimi	
	Talviajan täsmähoitoa jatketaan ja kehitetään.	Jatkuvaa	HA	Hoitotiimi	
	Osallistutaan vaihtoehtoisten pölynsidontamenetelmien kehittämiseen.	Jatkuvaa	HA	Hoitotiimi	
	Vähennetään tieliikenteen ja tienpidon aiheuttamia pöly- ja päästöhaittoja edellyttämällä urakoitsijoita päästöjä vähentävien menetelmien käyttöä ja toimenpiteiden oikeaa ajoitusta.	Jatkuvaa	HA	Hoitotiimi	
	Tehdään yhteistyötä yhteistyökumppaneiden kanssa tienvar-sien viher- ja maisemanhoidon kehittämiseksi.	Jatkuvaa	HA	Ympäristöryhmä Tiemestarit	
	Vesakonraivausta lisätään maisema- ja turvallisuusnäkökoh-dat huomioon ottaen.	Jatkuvaa	HA	Tiemestarit	
	Kesäajan täsmähoitoa jatketaan ja kehitetään. Maisemanhoitokohteet valitaan yhteistyökumppaneiden kanssa.	Jatkuvaa	HA	Hoitotiimi Ympäristöryhmä	
	Viheralueiden inventointityötä ja hoitoluokkien määrittelyä jatketaan.	2002 – 2005	HA	Tiemestari (Ensio Kulju)	
	Viherhoidon toimintaperiaatteita kehitetään yhteistyössä pal-velujen suunnittelun kanssa.	2002 / 2003	HA / S	Ympäristöryhmä	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
Liikenteen palvelut <i>Tiehallinto edistää liikennemuo- tojen yhteistoimintaa. Tiever- kon käytön ohjauksella tuemme toimia, joilla vähennetään tieli- kenteen energiankulutusta ja ympäristöhaittoja.</i>	Käynnistetään ns. "Jätejahti" –projekti, jonka tarkoituksena on selvittää jätehuollon vastuunjako kunnan ja tiepiirin kesken ja vähentää jätemääriä.	2002 / 2003	HA	Tiemestari (Ensio Kulju)	
	"Maa-ainesten läjittäminen hoidon alueurakoissa" –ohjetta noudatetaan.	Jatkuvaa	HA	Tiemestarit	
	Teiden varusteiden ja laitteiden kunnosta ja siisteydestä huolehditaan.	Jatkuvaa	HA	Tiemestarit	
	Luvattomat mainokset poistatetaan.	Jatkuvaa	HA	Tiemestarit	
	Tiepiiri kerää tietoja ja tiedottaa liikenteen sujuvuudesta, häiriöistä, tietöistä ja liikenteestä, säästä ja kelistä edistääkseen tieverkon tehokasta ja turvallista käyttöä ja vaikuttaakseen tienkäyttäjien reitinvalintaan ja liikenteen sujumiseen sekä sitä kautta myös energiankulutukseen, päästöihin ja meluun.	Jatkuvaa	LP	Liikennekeskustiimi	
	Tiedonkulkua urakoitsijoilta liikennekeskukseen parannetaan LIITO- järjestelmää hyödyntämällä.	Jatkuvaa	LP	Liikennekeskustiimi	
	Uusia infopisteitä rakennetaan:	2002-2003	LP	Liikenteenpalvelu- päällikkö	
	- Vt 5 Varkauden portti v. 2002 - Vt 5 Marjahaka v. 2002 - Vt 6 Kolin portti v. 2002 - Vt 5 Vuorelan Teboil v. 2003 - Vt 17 Ylämyllyn Shell v. 2003				

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Liikenteen automaattisia valvontakameroita lisätään.	2002-2003	S	Liikenneturvalli- suussuunnittelija	
	Automaattisesti ohjattuja muuttuvat nopeusrajoituksia lisätään TTS:n mukaisesti.	2002-2004	LP	Liikenteenpalvelu- päällikkö	
	- Vt 5 välille Kellolahti-Vuorela v. 2002 (saneeraus) - Vt 5 välille Pitkälähti-Kellolahti v. 2003 - Vt 17 välille Vuorela-Riistavesi v. 2004 - vt 17 välille Viinjärvi-Ylämylly v. 2004				
	Rajatiedottamista kehitetään (Niiralan raja-asema ruuhkatiedottaminen) ruutukehämonitorin avulla.	2003	LP	Liikennekeskustiimi	
	Valtakunnallisessa lupa- ja sopimusryhmässä käydään läpi lupa- ja sopimusasiat. Koulutus syyskuussa 2002.	2002	LP	Liikenteenpalvelu- päällikkö	
	Kaapelointilupien yhteydessä otetaan huomioon pohjavesisuojausten edellyttämät toimenpiteet ja kaivantotöiden jälkihoitovaatimukset.	Jatkuvaa	LP	Viranomaispalvelut tiimi	
	Kioski- ja myyntiluvissa edellytetään jätehuollon asianmukaista järjestelyä.	Jatkuvaa	LP	Viranomaispalvelut tiimi	
	Kaikissa lupaehdoissa otetaan huomioon ympäristöasiat.	Jatkuvaa	LP	Viranomaispalvelut tiimi	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
Kehittäminen Seuraamme ja arvioimme ta- voitteidemme toteutumista, toimintamme laatua sekä sen vaikutuksia ympäristöön. Var- mistamme, että eri osapuolet voivat osallistua toiminnasta ja hankkeista käytävään keskus- teluun. Kehitämme arvioiden perusteella toimintaamme jat- kuvasti.	Kehitämme ja parannamme jatkuvasti toimintaamme. Tämä tarkoittaa sekä tuotteiden, palvelujen, että menetelmien kehittämistä.	Jatkuvaa	Kaikki prosessit	Prosessivastaavat	
	Asiakaspalautteita kerätään eri lähteistä (mm. ympäristöyh- teistyö, muu yhteistyö eri sidosryhmien kanssa sekä asia- kaskontakteista kirjatut palautteet), tietoa analysoidaan ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.	Jatkuvaa	Kaikki prosessit	Asiakkuus- ja vies- tintätiimi Prosessivastaavat	
	Asiakaspalautteet käsitellään ja analysoidaan vähintään 1-2 kertaa vuodessa jokaisessa prosessissa. Tarvittavat toimen- piteet ohjelmoidaan ja toteutetaan.	Jatkuvaa	Kaikki prosessit	Prosessivastaavat	
	Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Tiehallinnon ja yh- teistyökumppaneiden T&K –projekteihin. Projekteista tiedo- tetaan riittävästi projektin alkaessa, välillä ja projektin pää- tyttyä.	Jatkuvaa	HA / S	Prosessivastaavat Projektivastaavat	
	Aloitejärjestelmää tehostetaan ottamalla teemaksi ympäris- töasiat.	2002 ->	S	Aloitevastaava	
	Osallistutaan paikkatietojen analysoinnin ja hyödyntämisen kehittämiseen.	2002 ->	S	Tietopalvelutiimi	
	Selvitetään mitä paikkatietoja yhteistyökumppaneilla on. Perustetaan Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakun- nalliset paikkatietoyhteistyöryhmät	2002 2002 ->	S	Tietopalvelutiimi	
	Varmistetaan paikkatietojen luotettavuus.	2002 ->	S	Tietopalvelutiimi	
	Yhteistyötä paikkatietoasioissa kehitetään Kaakkois- Suomen, Keski-Suomen ja Savo-Karjalan tiepiirien kesken.	2002 ->	S	Tietopalvelutiimi	

<i>Tiehallinnon ympäristöpolitiikka 2001-2005</i>	<i>Politiikkaa toteuttava toimenpide</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Prosessi</i>	<i>Vastuu</i>	<i>Seu- ranta</i>
	Tarjotaan tiedotusvälineille ympäristöaiheista juttusarjaa.	2002 / 2003	S / HA / A	Ympäristöryhmä	
	Järjestetään ympäristöseminaarit Kuopiossa ja Joensuussa	2003	S / HA	Ympäristöryhmä	
	Internetiä hyödynnetään ympäristöasioista tiedottamisessa (vuorovaikutus, linkit).	2002 >	A	Tiedottaja	
	Kriisitilanteissa toimitaan Tiehallinnon kriisiviestintäohjeiden mukaan.	2002 ->	Kaikki prosessit	Prosessivastaavat Turvallisuuspäällik- kö	
	Ohjelman tarkistaminen				
	Tiepiirin prosessit raportoivat vuoden 2003 lopussa ympä- ristöryhmälle mitä toimenpiteitä on tehty ympäristöohjelman toteuttamiseksi.	2003	Kaikki prosessit	Prosessivastaavat	
	Ympäristöohjelma tarkistetaan vuonna 2004	2004	S	Ympäristövastaava Ympäristöryhmä	

Prosessien lyhenteet:

A = Asiakkuus
S = Palvelujen suunnittelu
HA = Palvelujen hankinta
LP = Liikenteen palvelut
OH = Ohjaus